

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 83: Forslag til folketingsbeslutning om en ombudsmand for studerende.

Af Kirsten Brosbøl (S) m.fl.

(Fremsættelse 23.01.2009).

Kl. 10:14

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet.

Videnskabsministeren.

Kl. 10:14

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Det beslutningsforslag, som vi skal behandle nu, omhandler oprettelse af en national studenterombudsmandsinstitution. Studenterombudsmanden skal ifølge forslaget bistå studerende ved alle landets videregående uddannelsesinstitutioner med deres klager over uddannelsessteder eller myndigheder. Forslaget omhandler dermed både de videregående uddannelser, som hører under mit ressort, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, og de videregående uddannelser, som hører under ressortområder hos mine kollegaer undervisningsministeren og kulturministeren.

Med dette forslag sætter Socialdemokraterne fokus på de studerendes retssikkerhed. Jeg kan forsikre, at det også ligger regeringen meget på sinde, men for at være sikker på, at vi taler om det samme, bør vi nok først se grundigt på de regler, som vedrører de studerendes retssikkerhed i dag.

For det første vil jeg gerne slå fast, at universiteterne efter forvaltningsloven har pligt til at vejlede de studerende om bl.a. klagemuligheder og klageprocedurer. Det står simpelt hen ikke til diskussion.

De studerende har også ret til at få deres klager over universitetets afgørelser behandlet gratis. Det står lige så klart. Hvis en klage vedrører den faglige bedømmelse, kan den blive behandlet af særligt nedsatte ankenævn med en studenterrepræsentant. Klager over afgørelser om merit kan indbringes for de nyligt oprettede meritankenævn, og klager over retlige forhold kan indbringes for Universitets- og Bygningsstyrelsen, der også fører tilsyn med universiteterne.

På denne måde bliver klagerne behandlet af det organ eller den institution, der har den største viden om den relevante sagstype. Herudover står Universitets- og Bygningsstyrelsen til rådigh-

ed med vejledning til både studerende og universiteter, hvis der er tvivl om fortolkningen af en lovregel eller lignende.

Jeg vil også gerne erindre om, at en række faglige beslutninger afgøres af universiteternes studienævn, hvor studerende udgør halvdelen af medlemmerne. De studerende er også sikret, at prøver svarende til mindst en tredjedel af uddannelsens samlede antal ECTS-point bliver bedømt med ekstern censur.

Der er altså allerede i dag en omfattende beskyttelse af de studerendes retssikkerhed, også hvad angår de studerendes klagemuligheder og deres krav på vejledning.

Ifølge forslaget kunne studenterombudsmandens opgaver være rådgivning og vejledning om rettigheder og klagemuligheder samt bistand til studerende i klagesager og til behandling af emner på eget initiativ. Men som netop beskrevet bliver de opgaver allerede i al væsentlighed varetaget i dag. En vedtagelse af beslutningsforslaget vil derfor resultere i unødvendige dobbeltreguleringer og mere bureaukrati, uden at de studerende har fået noget ud af det.

Vi kan naturligvis altid gøre tingene bedre, og da jeg talte med de studenterpolitiske organisationer for få dage siden, sagde flere af dem, at universiteternes klageprocedurer godt kunne være mere gennemsigtige og klare. Jeg vil gerne sige, at jeg synes, der er grund til at notere den udmelding, og derfor vil jeg også tage det emne op, næste gang jeg mødes med ledelsen fra vore universiteter. Jeg vil dog gerne slå fast, at det efter min opfattelse er mest hensigtsmæssigt, at de studerende modtager vejledning der, hvor de har deres daglige gang, og det vil sige på universiteterne.

Forslaget vil oprette en national studenterombudsmand, dvs. en central institution, og man skal vist være socialdemokrat for at tro på, at vejledning af de studerende bliver bedre af at blive centraliseret.

Forslaget lægger op til at bruge 12-16 mio. kr. på en ombudsmandsinstitution, hvilket vil svare til 20-25 medarbejdere. Det vil altså sige, at vi skal have 20-25 personer til at holde øje med universiteterne og med de personer, der i ministeriet holder øje med uddannelsesinstitutionerne. Det giver simpelt hen ikke mening.

I forslaget henvises også til, hvad man betegner som en lang række eksempler på situationer, hvor de studerendes retsstilling i dag er tvivlsom. Mange af eksemplerne vedrører imidlertid universiteternes faglige beslutninger, og derfor

vil jeg også gerne erindre om universiteternes faglige selvstyre, som jeg går ud fra vi fortsat er enige om at respektere.

Kl. 10:20

Vi skal ikke tilbage til de såkaldt gode, gamle dage, hvor alt blev styret og kontrolleret fra Slotsholmen. Der er i dag en omfattende beskyttelse af de studerendes retssikkerhed, der er nogle ting, som kan gøres bedre, og vi tager dem op i dialog med universiteterne og de studerende og finder løsninger, der er effektive, målrettede og også ubureaukratiske. Derfor kan regeringen ikke støtte beslutningsforslaget om oprettelse af en national studenterombudsmand.

Kl. 10:20

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er et par korte bemærkninger, først fra fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 10:20

Kirsten Brosbøl (S):

Det ærgrer mig jo meget, at regeringen ikke er indstillet på at imødekomme det her meget stærke ønske fra en række studenterorganisationers side om en national studenterombudsmand. Ministeren siger, at man vist skal være socialdemokrat for at synes, at denne institution skal ligge et centralt sted, men det er faktisk det, en række studenterorganisationer netop ønsker. De ønsker en national studenterombudsmand, som kan varetage interesserne for alle landets studerende, frem for at det skal være en instans på selve universitetet, der skal gøre det, hvilket jeg kan forstå ministeren synes er bedst, men det sikrer netop ikke den uvildighed og uafhængighed af universiteterne, som de studerende rent faktisk ønsker. Kan ministeren bekræfte det?

Kl. 10:21

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg kan bekræfte, at der er nogle studenterorganisationer, der har talt for indholdet af dette forslag, og jeg vil sige, at alt andet også ville være overraskende. Men jeg må også sige, at på det møde, som jeg havde forleden dag, og ved de samtaler, jeg har haft derudover, er det jo også blevet understreget, at der nok er behov for, at det fremgår lidt mere klart, hvilke rettigheder og muligheder man har for at dyrke lige akkurat de spørgsmål, som knytter sig til forslaget.

Det mener jeg også er noget, vi virkelig bør fokusere på, det har jeg sagt tidligere, og det har jeg gentaget i min besvarelse her i dag. For der er jo taget højde for, synes jeg, næsten alle tænkelige slags klager, og der er jo ikke noget at sige til det, hvis det er således, at der i de studeren-

des rækker måske knap nok er overblik over disse. Derfor tror jeg, det primært handler om, at vi får det gjort så synligt og klart som muligt, hvordan klageadgangen er, på hvilken måde man håndterer det, og at vi så sikrer, at det foregår ude på universiteterne, hvor de studerende befinder sig.

Kl. 10:22

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 10:22

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg synes, det er ærgerligt, at ministeren ikke lytter mere til dem, nemlig de studerende, som jo står i de her situationer, og som oplever, at systemet er meget, meget uigennemskueligt, og at det er meget, meget vanskeligt at komme igennem med en klagesag. Det er jo noget, der ofte kan trække i langdrag og faktisk for nogles vedkommende har betydet en forsinkelse af studierne, og det kan jo ikke ligefrem være noget, som ministeren synes er en god ting. Men det er jo ikke kun de socialdemokratiske studerende, der går ind for det her, det er også de liberale studerende, så jeg vil gerne citere noget, de har sagt i forbindelse med ønsket om en studenterombudsmand:

De studerendes rettigheder i forbindelse med det enkelte studium er dårligt beskyttede, og særlig grelt er det, når de studerende gang på gang oplever, at sagsbehandlingen på universiteterne går i næsten den stik modsatte retning af, hvad både ledelse og regering signalerer. Under alle omstændigheder bør de studerende have en uvildig instans, f.eks. en studenterombudsmand, som de kan gå til, før de bliver begravet i bureaukrati og dårlige undskyldninger.

Burde ministeren ikke lytte til sit eget studenterbagland, de liberale studerende i det her tilfælde, og anerkende, at de faktisk ikke synes, at det her er noget ekstra bureaukrati, men at de ser det som en stor hjælp for de studerende?

Kl. 10:23

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 10:23

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg synes, fru Kirsten Brosbøl rammer det helt centrale, da hun selv siger, at det er uigennemskueligt. Det er lige akkurat det, jeg også har oplevet, når jeg har diskuteret med de studerende, også de liberale, nemlig at de føler, det er uigennemskueligt. Og derfor handler det om – og det synes jeg må være det klare signal her i dag til

alle, også dem, der sidder på de centrale poster i det her system på de enkelte universiteter – at vi må sikre, at det fremgår meget mere klart, hvordan og hvorledes reglerne er for, hvordan man skal håndtere en klagesituation. Det vil jeg gerne stå i spidsen for. Derfor sagde jeg også i min besvarelse, at jeg i forlængelse af behandlingen her i dag og af den debat, der har været de seneste måneder, vil tage det op, når jeg mødes med universiteternes ledelser. Det er selvfølgelig en forudsætning, at man kender til, hvordan og hvorledes systemet fungerer, og det system, vi har, mener jeg som sagt er ganske godt, og jeg synes også, at jeg i min besvarelse tilkendegav, at inden for hvert enkelt område er der meget, meget klare klageregler.

Kl. 10:24

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Yildiz Akdogan for en kort bemærkning.

Kl. 10:24

Yildiz Akdogan (S):

Tak for det. Jeg blev lidt overrasket over ministerens fremførelse af, hvorfor han ikke mener at det er et godt forslag. Han var også meget profetisk, da han sagde: Jamen studenterne vil ikke få noget ud af den her model. Det blev jeg lidt overrasket over. For hvordan kan ministeren egentlig sige det, når det ikke er blevet prøvet? Det kunne jeg godt tænke mig at vide.

Nu ved vi jo, at universitetsmiljøerne også er forholdsvis lukkede miljøer. Og derfor vil jeg også godt høre, om man ved at have en neutral person, som en ombudsmand jo er, egentlig ikke gør det nemmere for studenterne og underviserne, så de her komplekse ting, de her vanskeligheder, som ministeren selv var inde på, måske kan løses lidt nemmere.

Kl. 10:25

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 10:25

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg ved ikke, om jeg var profetisk, men jeg forsøgte i hvert fald at tilkendegive min holdning, ud fra hvordan jeg oplever det klagesystem, vi har, nemlig at der er en masse muligheder.

Men i forlængelse af det her spørgsmål er det jo væsentligt at sige, at hvis det er sådan, at man ikke kan finde ud af det på universiteterne, hvor man trods alt har de bedste muligheder, den største indsigt og er tættest på både de studerende og underviserne, så er der jo ankenuligheder. Der er jo klare ankenuligheder, man kan i

sidste ende anke til ministeriet og ministeren. Så derfor er der jo muligheder, hvis man kommer i den situation, som spørgeren skitserer.

Kl. 10:26

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Yildiz Akdogan.

Kl. 10:26

Yildiz Akdogan (S):

Jamen det første er, at ministerens holdning jo var, at han ikke mente, at det her ville fungere. Mit spørgsmål var, hvordan ministeren kunne vide det, når man ikke havde prøvet det. Derfor synes jeg, at det virkede lidt profetisk, for åbenbart kan ministeren forudsige fremtiden, uden at det har været prøvet.

Det andet er, at ministeren så henviser til, at der er en del bureaukrati, og så vil det koste det og det antal kroner. Så tænker jeg: Jamen når nu regeringen slår på, at vi skal være en vidensnation, og at vi skal satse på vores ungdom, så må man da også her forholde sig netop til vores ungdom, til de studerendes retsstilling. Og der er noget, der tyder på, at de studerende ønsker den her form for retssikkerhed, som min kollega fru Kirsten Brosbøl var inde på. Så jeg vil egentlig høre, om ikke ministeren ønsker at være lydhør over for de mennesker, det drejer sig om, nemlig de studerende.

Kl. 10:27

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 10:27

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Det er selvfølgelig fuldstændig korrekt, at vi ikke har prøvet at have en sådan ombudsmand – heldigvis, vil jeg sige. Og når jeg så tillader mig at sige, at jeg ikke mener, at det er nødvendigt, er det jo, fordi vi allerede har taget højde for de ting, man gerne vil opnå med forslaget, med de forskellige institutioner, som jeg synes jeg gennemgik meget minutløst i min besvarelse. Og jeg ønsker netop at understrege den meget præcise gennemgang, for jeg vil ikke negligere det her område. Jeg synes, at de studerendes retssikkerhed er utrolig vigtig. Men vi behøver da ikke at afprøve noget, når vi har et system i forvejen. Derfor tillod jeg mig at svare, som jeg gjorde.

Så skal jeg lige sige, at jeg ikke mener, at det at have et videnssamfund nødvendigvis hører sammen med at have et overbureaukratisk ankesystem system i forbindelse med klageadgangen.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 10:27

Kl. 10:29

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg vil starte med at sige, at jeg næsten synes, at det er humoristisk, når ministeren siger, at det var før universitetsreformen, alting blev styret fra centralt hold. Jeg vil vove at påstå, at ministeren har et meget, meget stort flertal af de mennesker, der befinder sig på universiteterne, imod sig i den sag. Sjældent har vi da set en så central styring af, hvad der foregår på universiteterne, end efter vi fik den nye universitetslov.

Kl. 10:27

Men jeg vil spørge til beslutningsforslaget. Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at styrke de studerendes retssikkerhed? For vi oplever jo sag efter sag efter sag, hvor de studerendes retssikkerhed ikke er i orden. Og nu indrømmer ministeren jo også selv, at systemet er uigennemsigtigt. Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at styrke de studerendes retssikkerhed?

Kl. 10:28

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 10:28

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Til fru Johanne Schmidt-Nielsen kan jeg sige, at det har jeg svaret meget klart på. Hvis fru Johanne Schmidt-Nielsen var uopmærksom, da jeg sagde det, gentager jeg det meget gerne. Jeg har både sagt til fru Kirsten Brosbøl og i min besvarelse, at jeg vil tage det op med universiteternes ledelser, og jeg vil understrege de klare signaler, som dels er fremgået af debatten i offentligheden i de sidste måneder, dels af debatten, som jeg havde med de studerende for et par dage siden, og dels af vores debat her i dag. Så enkelt er det.

Med hensyn til det første, til det med det centrale, vil jeg sige, at jeg tror, at fru Johanne Schmidt-Nielsen tager grumme fejl, hun tager meget, meget fejl. Det, der har været meget til debat på universiteterne i dag, er vel den måde, man styrer på på universiteterne og ikke fra centralt hold. For med de selvstændige bestyrelser med eksternt flertal og eksternt formand og ansatte ledere har der aldrig været mindre styring fra centralt hold; fra ministeriets, Folketingets og regeringens side.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 10:29

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Man kunne også sige det sådan her: Vi har aldrig oplevet et så stærkt angreb på forskningsfriheden, som efter ministeren blev minister.

Men nu siger ministeren, at jeg måske ikke var opmærksom. Det var jeg sådan set. Og jeg vil rigtig gerne have ministeren til at gentage lige præcis det, der blev sagt. Forstår jeg det korrekt, når ministeren siger, at han vil tage de studerendes manglende retssikkerhed op med rektorerne, med ledelserne på universiteterne, altså med de organer, som de studerende typisk klager over? Altså, vi oplever rigtig mange sager, hvor det, de studerende er utilfredse med, og det, klagerne retter sig imod, lige præcis er ledelserne. Alligevel er det, jeg hører fra ministeren altså, at sagen skal tages op med ledelserne, og ikke, at der eksempelvis bliver lavet en uvil dig undersøgelse, hvor man tager de studerende mere alvorligt med på råd osv. – det er udelukkende ledelserne, ministeren vil diskutere det her med.

Kl. 10:30

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 10:30

Videnskabsministeren (Helge Sander):

For så vidt angår det første, vil jeg sige, at jeg godt kan forstå, at fru Johanne Schmidt-Nielsen lynhurtigt skifte emne fra central styring til forskningsfrihed. For fru Johanne Schmidt-Nielsen ved udmærket godt, at der overhovedet ikke er noget at komme efter.

Med hensyn til det andet kan jeg kun gentage det, jeg har sagt om, at jeg vil tage det op med ledelserne, nemlig: Ja, selvfølgelig vil jeg det. Altså, det er jo sådan, at vi har en naturlig kontakt fra ministeriet til universiteternes ledelser, det være sig bestyrelserne, det være sig rektoraterne, og derfor er det selvfølgelig naturligt, at jeg understreger vigtigheden over for dem af, at det system, vi allerede har, er et gennemskueligt system.

Jeg vil sige til fru Johanne Schmidt-Nielsen, at jeg sandelig også taler med studerende, det gjorde jeg forleden dag, og det gør jeg hellere end gerne, for de er jo en del af vores universiteter, men hvis det er således, at jeg skal præcisere noget, vil jeg sige, at det selvfølgelig foregår over for dem, som jeg, kan man sige, har den nærme-

ste adgang til at præcisere noget over for, og det er ganske rigtigt universiteternes ledelser. Og sådan håber jeg også det fortsat vil være.

Kl. 10:31

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Fru Malou Aamund som ordfører.

Kl. 10:32

(Ordfører):

Malou Aamund (V):

Forslaget om en studenterombudsmand stammer oprindeligt fra Aarhus Universitet, som startede med at synes, at det her var verdens mest geniale idé, men senere gik stik imod den. Så man kan sige, at starten på forslaget set udefra allerede har været lidt af en skizofren forestilling.

Nu tager Socialdemokraterne så forslaget op og foreslår, at man opretter en statslig national ombudsmand. Hvis jeg nu skal være lidt imødekommende, så er der nogle af bemærkningerne i forslaget og i situationen, som den opleves ude på universiteterne, som jeg sådan set er enig i, men jeg er bare ikke enig i medicinen og i kuren, der bliver foreslået her.

Venstre afviser altså forslaget, primært fordi vi mener, at ordningen er overflødig. I dag kan studerende for det første klage til Videnskabsministeriet over universitetets afgørelser, for så vidt angår det retlige spørgsmål. Hvad angår de faglige afgørelser, kan man klage til studienævnet, og sager om merit kan indbringes for det nye meritankenævnet. Endelig har klager over den faglige bedømmelse også et meget klart forløb, hvor prøven først indbringes for bedømmerne selv og dernæst så ryger til et ankenævnet.

For det andet har vi jo også en ombudsmand i forvejen. Folketingets Ombudsmand kontrollerer jo statslige og kommunale myndigheder og deres afgørelser og behandlinger af borgerne. Folketingets Ombudsmand kan tage sager op på eget initiativ, og han dækker allerede området. Så vi ser ingen grund til endnu en ombudsmand, når vi har en i forvejen.

For det tredje kan universiteterne selv oprette en tilsvarende funktion, hvis de har behovet, de skal bare kalde det noget andet end en ombudsmand. Det synes jeg egentlig er en god idé, og man kunne overveje, om personen så ikke skulle varetage de ansattes interesser også.

For det fjerde mener vi ikke, at en studenterombudsmand vil gøre en forskel. På universiteterne mangler der ikke en klagevej, men proble-

met er snarere, at de studerende ikke kender til den, der er. Så i stedet for at indføre en overflødig ordning skulle man måske prøve at løse det reelle problem, nemlig den manglende kommunikation. Og det er universiteternes ansvar. Det er mit klare indtryk, at der er plads til forbedringer der.

Som sagt synes jeg ikke, at en national ombudsmand er den rigtige løsning og vejen frem, fordi ordningen er overflødig. Vi har en ombudsmand i forvejen, universiteterne kan selv oprette den funktion, og der mangler ikke en klagevej; en sådan løser ganske enkelt ikke problemet.

Kl. 10:34

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Kirsten Brosbøl for en kort bemærkning.

Kl. 10:34

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg må sige, at det kommer meget bag på mig, at ordføreren starter med at sige, at nu ønsker Aarhus Universitet ikke længere en ombudsmand. Det er jo simpelt hen ikke korrekt.

Med hensyn til de udtalelser, der er kommet, på baggrund af at vi har fremsat det her forslag, siger Aarhus Universitet helt klart, at de opfordrer til, at man opretter en national ombudsmand for studerende. De har sågar sendt et brev til videnskabsministeren sammen med Studenterrådet ved Aarhus Universitet og borgmesteren i Århus, hvori de opfordrer videnskabsministeren til at oprette en national instans, netop fordi Aarhus Universitet ikke måtte oprette en lokal ombudsmandsfunktion. Lige præcis den ordning var de studerende faktisk ikke så vilde med, fordi den ikke sikrer uafhængigheden og uvildigheden i forhold til universiteterne. Det er jo netop derfor, at en national instans ville være langt at foretrække frem for de her lokale – hvad man så ellers måtte ønske at kalde dem, når man nu ikke må kalde det en ombudsmand.

Hvorfor er det, at Venstre ikke kan se, at der er et behov, som ikke er dækket på universiteterne ved en uvildig instans, som altså varetager de studerendes interesser og kan bistå de studerende i forhold til systemet, i forhold til universiteterne og i forhold til ministeriet, for det er der, at de oplever, at deres retssikkerhed ikke er varetaget i dag.

Kl. 10:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Malou Aamund (V):

Aarhus Universitet startede med at være for forslaget, i studienævnet var man så imod forslaget, og så kan det godt være, at man er for forslaget igen. Det viser bare, at det er endnu mere skizofrent, for nu har de over en kort periode haft tre meninger i stedet for to. Men det ændrer ikke ved, at vi synes, at ordningen er overflødig, fordi det ganske enkelt ikke er klagevejen, der mangler. Det er ikke det, der er problemet. Det er kendskabet til klagevejen, som er udfordringen ude på universiteterne.

Kl. 10:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 10:36

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg må bare konstatere, at ordføreren simpelt hen ikke er orienteret om, hvad der er foregået på Aarhus Universitet. Altså, der er slet ingen tvivl om, at Aarhus Universitet er for en national studenterombudsmand. Det synes jeg sådan set at ordføreren burde undersøge, før hun udtaler sig så skråsikkert om Aarhus Universitet. Diskussionen har jo sådan set gået på, om det skulle være en lokal eller en national ombudsmand, og der er Aarhus Universitet for en national ombudsmand. Både de studerende, universitetet selv og hele byen i øvrigt ønsker, at man får sådan en instans.

Kl. 10:36

Der er ikke behov for flere klageveje, siger ordføreren. Hvis man læser forslaget, kan man se, at der jo ikke er tale om en ekstra klageinstans. Der er tale om en, som skal kunne bistå de studerende i de her klagesager, som skal kunne hjælpe og vejlede dem igennem et system, som forekommer fuldstændig uigennemsigtigt, og hvor man som studerende risikerer, at det er vejlederen selv, der skal sidde og behandle en klage over vedkommende eller en kollega. Så er der ikke noget galt i et system i dag, hvor de studerende gang på gang føler, at de løber panden imod en mur i forhold til universiteternes egne klagesystemer?

Kl. 10:37

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 10:37

Malou Aamund (V):

Jamen jeg er orienteret om, hvad der er foregået på Aarhus Universitet, og jeg ved godt, at de er gået fra den lokale til den nationale, og det viser jo bare endnu mere, hvor skizofrent det egentlig

har været. Men det er jo sådan set ikke det, der er til diskussion her, så det synes jeg ikke, at vi skal bruge mere tid på. Lad os diskutere det reelle forslag i stedet for.

Så nævner ordføreren, at det ikke handler om at indføre endnu en klagevej, men det handler om at bistå med klagerne. Vi taler altså om studerende på de videregående uddannelser i Danmark, og hvis man er i gang med en akademisk uddannelse og ikke engang kan finde ud af at skrive en klage selv, så har man altså et problem, og så begynder jeg at blive lidt bekymret over, hvad det er for nogle folk, vi sender ud på gaden om mange år.

Så det er jo ikke det, der er problemet. Problemet er, at de ikke kender til klagevejen, og der mener jeg, at der er en reel udfordring, og der mener jeg, at universiteterne skal gå ind og vejlede bedre og informere bedre, for jeg hører også fra mange studerende i dag, at den behandling, som de får derude, ikke er optimal. De er på mange forskellige studieordninger, og de kunne vejledes og rådgives langt bedre i det forløb, men det der med at have en til at bistå med at skrive klager, når vi allerede har en klagevej i dag, synes jeg virker bizart.

Kl. 10:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Yildiz Akdogan for en kort bemærkning.

Kl. 10:38

Yildiz Akdogan (S):

Tak for det. Jeg må indrømme, at jeg blev lidt provokeret af den måde, ordføreren har sin tilgang til de studendes retsstilling på. Ordføreren understreger selv, at vi skal diskutere lovforslaget, og ordføreren snakker også om, at der er noget galt med selve klagevejledningen og informationen om den, men ordføreren kommer ikke med et konkret bud på, hvad der kan gøres, for at man kan løfte den. Hvis man nu siger, at det ikke er retssikkerheden eller retsstillingen, der skal være fokus på, men informationen, har ordføreren så et bud på, hvad der kan gøres?

Det her er et spørgsmål om at hjælpe de studerende, og jeg synes ikke, ordføreren har den mest positive tilgang til dem, når hun på en lidt arrogant måde spørger, hvad det er for nogle studerende, vi sender ud, hvis ikke de kan finde ud af at skrive en klage. Det er ikke et spørgsmål om ikke at kunne skrive en klage, det er et spørgsmål om, når man skriver en klage, hvor den så ender henne. Det ved jeg ikke om ordføreren er klar over.

Kl. 10:39

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:39

Malou Aamund (V):

Jamen jeg kan jo altså bare gentage, at der er en klagevej i dag, og det er klart i vores interesse at gå ind og sørge for, at der er information om, hvor man kan finde mere om, hvordan man klager i systemet og hele processen vedrørende det. Så jeg mener bare, at Socialdemokratiet her simpelt hen kigger på den forkerte problemstilling og har misforstået problemerne derude, for det handler jo ikke om at opfinde endnu en klagevej eller at bistå nogle med at skrive klager. Det handler om, at de studerende synes, at det er uoverskueligt i dag, og at de ikke lige præcis ved, hvor de skal gå hen. Det er der, jeg synes, det ville være relevant at gå ind og kigge på nogle konkrete forslag, og der synes jeg da, der er mange ting, man kan tage fat på.

Nu har ministeren allerede været positiv og har sagt, at han selvfølgelig vil tage det op med universitetsledelserne. Det er så første skridt på vejen. Derudover står der jo i regeringsgrundlaget, at vi vil have brugerundersøgelser, så de studerende kan gå ind og evaluere de forskellige studier, og der kunne man jo meget vel overveje at inddrage, om de studerende skal gå ind og sige, om de kender til klageveje i dag på universitetet, og om de nogen sinde har haft udfordringer med at skulle klage over en konkret afgørelse. Jeg synes i virkeligheden, der er mange måder, man kan arbejde med de her ting på. Man kan også gå ind og arbejde med at lave online-platforme, hvor man kan rådgive de studerende langt bedre og sørge for, at de bliver meget bedre informeret, end de bliver i dag.

Der er simpelt hen masser af ting at tage fat på, og det vil jeg glæde mig til at gøre, når vi skal i gang med globaliseringsforhandlingerne til efteråret, hvor Socialdemokraterne også er med. Men jeg mener, at Socialdemokraterne simpelt hen fuldstændig har misforstået, hvad det er for nogle ting, der foregår derude.

Kl. 10:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak. Fru Yildiz Akdogan.

Kl. 10:41

Yildiz Akdogan (S):

Tak for det. Jeg ved så ikke lige, om en online-rådgivning ligefrem vil sikre de studerendes retsstilling. Nu siger ordføreren, at den her klagevej er der, og at der er en klagemulighed, men

jeg vil gerne citere Eva Teilmann, som er studiechef på Aarhus Universitet. Hun siger følgende: Der går ikke én uge, uden at jeg støder på sager, der kunne være relevante for en studenterombudsmand. Der er mange områder, som slet ikke er dækket af klageadgangen i dag.

Der kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad ordføreren synes om det. Igen, det er studiechefen på Aarhus Universitet, og vedkommende må klart vide, hvad det er, hun taler om.

Kl. 10:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:42

Malou Aamund (V):

Ja, men det synes jeg da også man skal tage alvorligt, og hvis der er nogen, der har problemer med at finde ud af det i forbindelse med klagevejen, og hvis de synes, der er udfordringer i klagesystemet, så vil jeg da opfordre Aarhus Universitet til at oprette den lokale ombudsmandsfunktion, som de egentlig allerede har diskuteret. Det synes jeg kun vil være relevant at gøre.

Nu kan jeg jo se, at Socialdemokraterne også i pressen har fremhævet, hvad man gør på Harvard og alle mulige andre steder, og der er det jo nøjagtig den samme måde, man gør det på, hvor man har en lokal ombudsmand, og det fungerer rigtig fint. Så jeg kan slet ikke se, hvorfor det skulle være noget problem. Jeg mener, at vi jo allerede i dag har den nationale instans og en klagevej. Man kan klage til ministeren, og man har Folketingets Ombudsmand, man kan klage til.

Så jeg synes egentlig bare, det er noget, der skal løses lokalt, og så anerkender jeg, at der er en udfordring derude, og det må universiteterne jo tage sig af.

Kl. 10:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 10:42

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er en sjælden arrogant holdning, vi hører fra ordføreren, i forhold til de studerende. Det tror jeg egentlig ikke at jeg før i Folketingssalen har oplevet over for studerende. Man kunne jo godt forestille sig, at de problemer, der er, ikke skyldes, at de studerende er dumme, men skyldes, at systemet ikke fungerer. Jeg tror sådan set på det sidste.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge: Hvad vil ordføreren konkret gøre for at forbedre systemet? Kunne man f.eks. forestille sig, at ordføre-

ren ville bakke op om en uvildig undersøgelse af, ikke bare om de studerende er oplyste nok, men også om systemet rent faktisk fungerer? For jeg vil vove at påstå, at der er flere problemer på det her område end bare det, at de studerende ikke ved, hvor de skal gå hen, men at der sådan set også er nogle problemer med, at systemet i det hele taget ikke fungerer.

Kunne man forestille sig, at Venstres ordfører ville bakke op om sådan en undersøgelse, altså en brugerundersøgelse, hvor man ikke bare får at vide, om de ved, at der er en mulighed, men også finder ud af, om de muligheder rent faktisk eksisterer? Så kunne vi jo også få undersøgt, om det skyldes, at de studerende bare ikke forstår systemet, eller om det skyldes, at der er problemer med systemet.

Kl. 10:44

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:44

Malou Aamund (V):

Altså, jeg synes jo sådan set ikke, at det er arrogant, når man siger: Jamen det her forslag tilfører absolut ingen værdi. Det løser overhovedet ingen problemer. Hvorfor i alverden skal vi bruge et tocifret millionbeløb på at indføre noget, som overhovedet ikke løser problemet? Så jeg synes bare, at vi har vidt forskellige opfattelser af, hvad problemet er. Man vil gerne have en ombudsmand, som de studerende kan sidde på skødet af, og som skal hjælpe dem med at skrive nogle klager, men det er ikke det, der er problemet. Jeg mener, at udfordringen er, at de studerende simpelt hen skal hjælpes ved at blive informeret om klageveje.

Med hensyn til konkrete initiativer og en uvildig undersøgelse vil jeg sige, at jeg synes, at det, der står i regeringsgrundlaget, er utrolig fornuftigt. Man går ind og laver brugerundersøgelser, så de studerende virkelig kan tilkendegive deres mening og man kan få en klar opfattelse af, hvordan de opfatter studiet og deres behandling på studiet, hvordan de opfatter netop klageveje og sådan nogle ting. Jeg synes, at det klart skal inkluderes der. Og hvis der er et problem i forbindelse med det, må man jo tage det op, og hvis det virkelig er et alvorligt problem, må man skride ind.

Kl. 10:45

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 10:45

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg vil nu vove at påstå, at det er forholdsvis arrogant at sige, at studerende ved et universitet burde være så vidende, at de kunne gennemskue klagesystemerne. Jeg ved ikke, om ordføreren har været i berøring med sådan nogle klagesystemer på universiteterne, men jeg kan godt forstå, at der er mange, der synes, at det er rigtig svært at finde ud af, hvad det egentlig er, der foregår, og hvor man skal gå hen, ikke mindst fordi jeg som sagt tror, at der findes mange andre problemer i de her systemer end bare det, at det er svært at gennemskue, hvordan de fungerer.

Men jeg tror, at jeg hørte ordføreren sige, at der er opbakning til at lave en undersøgelse af, om de her systemer rent faktisk fungerer, og jeg synes i den forbindelse, at det er meget, meget vigtigt, at det ikke bare er universiteternes ledelser, der undersøger sig selv. Altså, vi kan ikke bruge til noget, at rektorerne skal undersøge, om de selv er gode nok til at skabe ordentlig retssikkerhed for de studerende. Vi bliver nødt til at få nogle udefra til at undersøge, om retssikkerheden rent faktisk er i orden. Jeg tror, at det var det, jeg hørte ordføreren sige.

Kl. 10:46

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:46

Malou Aamund (V):

Jamen jeg tror, at ordføreren har hørt forkert, for jeg har slet ikke sagt, at de studerende burde kunne gennemskue klagesystemet. Det er slet ikke det, jeg har sagt. Det, jeg har sagt, er, at der er en klagevej i dag, men at problemet er, at det nok virker uoverskueligt for de studerende, og at det nok er manglende kommunikation, som i virkeligheden er hovedproblemet her.

Med hensyn til en uvildig undersøgelse vil jeg sige, at jeg ikke er interesseret i, at man skal sætte en eller anden forkromet, uvildig undersøgelse i gang, når vi allerede har et genialt forslag i regeringsgrundlaget, som går ud på, at man skal ud og lave brugerundersøgelser, for at de studerende skal blive hørt i alle spørgsmål: hvordan de vurderer uddannelsen, kvaliteten i uddannelserne, gennemskuelighed og information. Jeg er da glad for, at Enhedslisten også synes, at det er en god idé, så det vil jeg da glæde mig til at vi tager op også i udvalget.

Derudover er jeg fuldstændig enig i, at ledelserne da ikke skal ind at undersøge sig selv. Det er klart, det er jo de studerende, der skal høres i den her sag, så det siger jo sig selv, at man ikke bare skal tage den her diskussion op med ledelsen. Det er da de studerende, der skal høres.

Kl. 10:47

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren. Hr. Martin Henriksen som ordfører.

Kl. 10:47

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Som det er i dag, er der jo, som ministeren og Venstres ordfører også har redegjort for, muligheder for, at man kan klage over eksempelvis den faglige bedømmelse, afgørelser om merit, retlige forhold osv. Der er også faglige udvalg og studienævn, hvor de studerende jo i høj grad er repræsenteret, og hvor man også har mulighed for at klage. Så der er jo klagemuligheder i dag, og jeg synes, at det socialdemokratiske forslag måske mere bærer præg af symbolpolitik.

Man kan også sige, at i de globaliseringsaftaler, der er lavet, giver man jo store milliardbeløb ud til uddannelse. Heraf går en del til universiteterne, og det ville da være underligt, hvis de ikke ud af det budget kunne få råd til at lave en hjemmeside, der kunne vejlede de studerende om, hvor de kan klage. Hvis der er brug for hjælp til at oprette noget sådant, synes jeg, det er fint, at ministeren vil tage det op med universiteterne, men der burde mindst talt være mulighed for at gøre det i dag.

Socialdemokraterne nævner i deres beslutningsforslag nogle forskellige ting og nogle problematikker. Bl.a. nævner man Erasmus Mundus-uddannelsernes problematikker og det forhold, at der har været tilfælde af opkrævning af ulovlig brugerbetaling fra danske studerende på danske universiteter, men vi behøver jo sådan set ikke en studentombudsmand for at finde ud af, hvad problemet har været. EU har jo blandet sig, det ved regeringen godt, det ved Socialdemokraterne også udmærket godt, og det er jo det, der er det væsentligste, når nu Socialdemokraterne selv bringer det frem i bemærkningerne til deres forslag.

Socialdemokraterne siger også, at det er et ønske med forslaget at gøre området mere overskueligt, men Socialdemokraterne foreslår jo ikke at gøre systemet mere overskueligt, men blot at oprette endnu en klageadgang. Det fremgår af bemærkningerne til forslaget, og jeg ved

ikke, om det vil være med til at gøre området mere overskueligt for de studerende.

Man vurderer også, at forslaget vil koste mellem 12 og 16 mio. kr., og man vil tage pengene fra generelle reserver og trække på Videnskabsministeriets, Undervisningsministeriets og Kulturministeriets bevillinger. Det er selvfølgelig også noget, der gør, at vi ikke synes, forslaget trækker i den rigtige retning.

Jeg synes, det er mere væsentligt, at man bruger mere tid på at diskutere nogle reelle forbedringer for de studerende i f.eks. SU-systemet osv. Her har vi jo fra Dansk Folkepartis side været med til at skabe nogle forbedringer for de studerende, som de studerende rent faktisk kommer til at mærke ude i deres hverdag. Bl.a. får de lov til at tjene mere ved siden af SU'en, og vi fik også taget SU-forringerne i Skattekommissionens forslag af bordet. Jeg synes, det mere er sådan nogle ting, vi som politikere skal beskæftige os med herinde, og så synes jeg, vi skal sørge for, at universiteterne bliver bedre til at gøre de studerende opmærksomme på de klagemuligheder, som rent faktisk eksisterer i dag.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte forslaget.

Kl. 10:50

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren. Fru Kirsten Brosbøl for en kort bemærkning.

Kl. 10:50

Kirsten Brosbøl (S):

Det ærgrer mig, at vi i dag ikke ser den sædvanlige begejstring hos Dansk Folkeparti over et forslag, som vil forbedre situationen for de studerende. Det plejer Dansk Folkeparti jo gerne at ville. Nu siger man, at forslaget her er symbolpolitik, men jeg synes da, vi tidligere har hørt noget fra Dansk Folkeparti, som måske kunne minde mere om den slags. Men lad det nu ligge.

Jeg synes ikke rigtig, ordføreren forholdt sig til det, der rent faktisk står i forslaget, nemlig at en national uvildig instans jo er noget helt andet end en lokalt placeret vejledning eller en hjemmeside, der kan vejlede om klageveje osv. Det her er jo netop tænkt som en instans, der selv kan tage initiativer. Hvis man f.eks. kan påpege et eller andet, der er uhensigtsmæssigt i forhold til studierne, skal ombudsmanden også kunne gå ind i den slags sager.

Ombudsmanden vil netop være en national uafhængig instans, som ikke vil være flettet ind i universiteternes egne ledelser og administrative procedurer. Kan Dansk Folkeparti ikke se en

merværdi i det? Det synes jeg sådan set ikke ordføreren overhovedet forholdt sig til.

Kl. 10:51

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:51

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, at hvis vi skal begynde at diskutere symbolpolitik, må Socialdemokraterne jo i et eller andet omfang erklære sig skyldige i det. Man fremsætter et forslag og siger, at baggrunden for fremsættelsen af forslaget er, at det nuværende klagesystem er uoverskueligt, og det skal ændres, men så siger man selv i bemærkningerne til forslaget, at det nuværende klagesystem skal bevares, men at man ønsker at oprette endnu en klageinstans. Det er jo det, der står i forslaget.

Studentombudsmandsinstitutionen skal ikke træde i stedet for det nuværende klagesystem, men skal ses som en hjælp til den studerende, så klageforløbet bliver mere smidigt og redeligt. Der står jo sådan set i forslaget, at det her ikke skal erstatte noget, men skal lægges oven på det, der er i forvejen, og jeg er ikke sikker på, at det vil have en gavnlig effekt.

Jeg synes, man har et udmærket klagesystem i dag. I nogle af de nævn, der er mulighed for at klage til, er der også studentrepræsentanter, og jeg går ud fra, at de studerende så at sige gør sig umage for at være repræsenteret. Det kan godt være, Socialdemokraterne ikke har så høje tanker om de studerende, men det har vi.

Kl. 10:52

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 10:52

Kirsten Brosbøl (S):

Der står jo sådan set i forslaget, at det her på sigt skal medvirke til at forenkle sagsgangene på universiteterne og dermed smidiggøre uddannelserne. Så hensigten er selvfølgelig, at denne ombudsmandsinstitution også skal kunne bidrage til at påpege uhensigtsmæssigheder i det nuværende klagesystem, så man kan få det forenklet.

Vi vil meget gerne være med til at se på, om det nuværende klagesystem kan forenkles, men vi har ikke ønsket en instans, som skulle være endnu en klageinstans, bare en ekstra klageinstans, som jeg har hørt nogle ordførere sige. Det er sådan set ikke det, der er tanken. Det skal være en instans, som skal kunne gå ind på de studerendes side i de sager, som går igennem det nuværende klagesystem, og bistå dem – ikke

med at skrive klagerne, sådan som Vinstres ordfører var inde på, og det tror jeg sådan set heller ikke man kan finde noget om i forslaget, men ved at hjælpe dem igennem systemet.

På sigt er det selvfølgelig hensigten, at sagsgangene kan blive forenklet og smidiggjort, og at man kan få påpeget uhensigtsmæssigheder i sagsgangene, sådan som de er i dag. Vil Dansk Folkepartis ordfører ikke anerkende, at det kunne sådan en ombudsmand bidrage til?

Kl. 10:54

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:54

Martin Henriksen (DF):

Jo, men så er jeg bare forvirret, for sådan som jeg læser forslaget, fremgår det jo, at man eksempelvis skal kunne bede ombudsmanden om at gribe ind i en specifik klagesag. Det må vel forstås sådan, at den ombudsmand skal være endnu en klageadgang, det står også i forslaget, så sådan tillader jeg mig at forstå det.

Som sagt synes jeg, at det klagesystem, vi har i dag, sådan set er et godt klagesystem. At der så er nogle studerende, der har problemer med at finde rundt i klagesystemet, er da sådan set beklageligt. Men vi må jo bare sige, at universiteterne altså har midlerne til at sørge for, at der bliver vejledt om, hvordan man kan klage. Hvis det er et problem ude på det enkelte universitet, må det jo også være sådan, at de studerende, der repræsenterer de studerende, tager det op, rejser sagen og gør det til en sag over for ledelsen det pågældende sted. Det er den måde, man bør gøre det på.

Kl. 10:54

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Yildiz Akdogan for en kort bemærkning.

Kl. 10:55

Yildiz Akdogan (S):

Tak. Jeg bliver lidt overrasket, når ordføreren siger, at det er klassisk socialdemokratisk symbolpolitik. Jeg tænker: Hvordan kan det være symbolpolitik at sikre de studerendes retsstilling? Det er da en meget ansvarlig politik, hvor vi netop prøver at komme med nogle forslag til, hvor vi kan løfte et område, der faktisk er blevet svigtet.

Nu nævnte ordføreren, at der er klageinstanser, og at de fungerer efter hensigten, men vi ved jo også, at der er nogle studerende, som er interesseret i at få en ombudsmand. Så jeg vil egentlig høre, om ordføreren måske vil være med til at sætte en undersøgelse i gang, der netop kun-

ne kigge på de her eksisterende klageinstanser for at se, om det fungerer efter hensigten, og for at se, om der er noget at komme efter. Så kunne man måske tage den derfra. Er det noget, som ordføreren vil være med til?

Kl. 10:55

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Martin Henriksen (DF):

Altså, jeg siger jo ikke, at alt fungerer efter hensigten. Der vil jo altid være ting, man vil kunne gøre bedre. Sådan som jeg har forstået det, er situationen i dag sådan, at der er nogle steder, hvor der ikke er klarhed over, hvor man kan klage. Og det kan man jo altså klare med forholdsvis få midler. Det kan man jo klare, ved at man eksempelvis på en hjemmeside siger og gør det klart for de studerende, hvor de kan henvende sig, hvis de ønsker at klage over forskellige forhold.

Der har jeg forstået, at hvis universiteterne har behov for hjælp til det, vil ministeriet så bistå dem med assistance. Så kan man forhåbentlig på den måde få det gjort klart for de studerende, hvor de kan klage over de forhold, som de ønsker at klage over.

Kl. 10:56

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Yildiz Akdogan.

Kl. 10:56

Yildiz Akdogan (S):

Det er korrekt, at man altid kan gøre tingene bedre. Men her har vi faktisk et forslag, hvormed vi kan gøre tingene bedre, i hvert fald sikre retsstillingen hos de studerende, og det må ordføreren forhåbentlig kunne se logikken i.

Men ordføreren argumenterede også for ikke at støtte det med henvisning til det økonomiske i det. Så tænker jeg igen: Hvis vi nu sådan lidt skulle følge DF's tankegang, så er det her jo et spørgsmål om, at det er Danmarks fremtid, det er Danmarks ungdom. Det er nogle, der ligesom skal få det her velfærdssamfund til at køre. Er det ikke værd at investere i dem og give dem de bedste muligheder? Det vil jeg egentlig godt høre ordføreren om, nu hvor vi så kører meget i den her såkaldte symbolpolitik.

Kl. 10:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, det er dejligt, at Socialdemokraterne anerkender Dansk Folkepartis tankegang, nemlig at vi mener, at de unge er Danmarks fremtid. Jeg håber, at den opfattelse bliver bredt ud til også Socialdemokratiet ad åre. Det kan man jo håbe på. Jeg ved ikke, om det også var sådan en profetisk forudsigelse fra min side.

Jeg synes, det klinger lidt hult, når Socialdemokraterne taler om retsstillingen for de studerende. Altså, man kan igen bare tage udgangspunkt i, at Socialdemokraterne selv i deres eget forslag nævner Erasmus Mundus-uddannelserne, som jo har skabt usikkerhed for de studerende, med hensyn til om universiteterne kan tillade sig at opkræve brugerbetaling eller ikke skal opkræve brugerbetaling. I øvrigt er der nogle, der har klaget over det, og nu bliver sagen jo behandlet i Universitets- og Bygningsstyrelsen, så der er trods alt nogle, der ved, at der er en klageadgang, kan man så konstatere.

Men det er jo bare sådan lidt dobbeltmoralisk, når man siger, at der er usikkerhed på et område, for det, der sådan set har været med til at skabe usikkerhed for nogle studerende, når vi taler om brugerbetaling, er jo det uddannelsessamarbejde, der er på EU-niveau, hvor Europa-Kommissionen bl.a. opfordrer medlemslandene til at indføre brugerbetaling – og det sker så i visse tilfælde. Der kunne Socialdemokraterne jo arbejde mere imod EU-samarbejdet i stedet for at fremsætte forslag om en studenterombudsmand.

Kl. 10:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Hanne Agersnap som ordfører.

Kl. 10:58

(Ordfører)

Hanne Agersnap (SF):

Socialdemokratiet har med det her forslag taget fat på et problem, som trænger til opmærksomhed – tak for det. I SF er vi enige i, at klageadgangen for de studerende ofte er kringlet og uigennemsigtig, og det synes jeg sådan set også at ministerens og andres gennemgang har vist. Vi er derfor enige med forslagsstillerne i, at de studerende kan have brug for en instans, der kan bistå ved klagesager vedrørende uddannelsessteder eller myndighederne og således øge de studerendes retssikkerhed, men også på den måde øge kvaliteten i sagsbehandlingen af afgørelser fra institutioner og myndigheder ved at

gøre opmærksom på uhensigtsmæssigheder og dårlige afgørelser.

Det er vigtigt, at det er en uafhængig instans, altså en, der ikke hører under studiestedernes ledelse. Vi ser sådan en instans som en slags uafhængig systemguide til de studerende, når de er kørt fast i systemet og føler behov for at klage og ikke ved, hvor man kan klage henne, og hvilke problemer der skal rejses hvor.

Jeg forstår på bemærkningerne, at Aarhus Universitet har haft et ønske om at oprette sådan en ombudsmandsinstitution og fået at vide, at det kræver lovhjemmel at bruge begrebet ombudsmand. Det forstår jeg godt, for vi har allerede to ombudsmandsinstitutioner i Danmark, og selv om de bruges forskelligt, kan det være forvirrende, hvis ombudsmandsbegrebet endnu en gang kan betegne noget, der virker anderledes.

Uddannelsesområdet er sådan set også – som nogle har været inde på – allerede dækket af Folketingets Ombudsmand, som kontrollerer statslige og kommunale myndigheder og offentlige uddannelsessteder og institutioner. Ombudsmanden behandler således klager over sagsbehandling og afgørelser, når alle andre klagemuligheder er udtømte, også inden for uddannelsesinstitutionerne. Det vil sige, at Ombudsmandens rolle, sådan som det er i dag, er at gå ind og vurdere, om der er sket fejl i sagsbehandlingen efter en afgørelse. Det vil sige, at det kan være, rimelig lang tid efter at man har stået med problemet. Den her foreslåede instans skal hjælpe, mens man har problemet.

Men med forslaget er der åbnet op for en usikkerhed om, hvorvidt den skal behandle klager eller ej; der står, at der skal foretages en udredning med hensyn til vægtningen mellem områderne. Vi synes ikke, at en sådan systemguide skal behandle klager; det skal ikke være sådan en slags Ombudsmandens lillebror eller lillesøster, der kan forlænge processen, før den store Ombudsmand kan gå ind i sagen. Men jeg har forstået på debatten her, at det sådan set heller ikke er tanken. I SF synes vi derfor, det er vigtigt, at den her foreslåede funktion bliver en vejledning gennem processen og ikke en yderligere klageinstans. Nogle har været inde på, at det også ville forsinke processen, hvis det fungerede som en yderligere klageinstans, hvilket ville betyde, at tidspunktet, hvor Ombudsmanden kunne komme ind i sagen, ville blive forsinket.

Vi vil derfor gå positivt ind i debatten om det her forslag. Vi forstår det på den måde, at der oprettes en national institution, der rådgiver og

vejleder i rettigheder og klagemuligheder og bistår de studerende i klagesager. Samtidig synes vi, at systemvejlederen, som vi vælger at kalde det, skal kunne tage sager op på eget initiativ, mens vi altså ikke mener, at vedkommende skal behandle konkrete indsendte sager.

Med disse bemærkninger vil jeg sige, at SF går positivt ind i udvalgsbehandlingen af det her forslag.

Kl. 11:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Kirsten Brosbøl for en kort bemærkning.

Kl. 11:02

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg er selvfølgelig meget glad for ordførerens konklusion, at SF går positivt ind i udvalgsbehandlingen af forslaget. Det er vi selvfølgelig meget glade for. Der var visse ting undervejs i talen, som jeg synes, der er behov for lige at få afklaret.

Det her med, at man er bange for at bruge ombudsmandsbegrebet, forstår jeg simpelt hen ikke. Hele verden har taget ombudsmandsbegrebet til sig på baggrund af den danske model. Hvorfor skal Danmark ikke også gøre brug af det begreb, der er et udmærket begreb, som jo dækker over nogle helt konkrete principper omkring uvildighed, neutralitet og uafhængighed? Hvorfor er det, vi ikke skal bruge det begreb i den her sammenhæng? Det er jo netop det, der er pointen med den her instans. Som ordføreren også sagde, skal det være en uafhængig, uvildig instans, som er uden for universiteternes system. Så den kritik forstår jeg simpelt hen ikke.

Kl. 11:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 11:03

Hanne Agersnap (SF):

Jeg er ikke helt klar over, hvordan omverdenen har brugt begrebet, om man har mange niveauer af ombudsmand der. Det ville i hvert fald være meget nyt i Danmark. Derfor brugte jeg den der lidt morsomme formulering, om det er en lillebror eller en lillesøster, altså om vi skulle fjerne den eksisterende ombudsmandsbemyndigelse på uddannelsesområdet, eller om der skulle en ekstra miniombudsmand ind før den store ombudsmand.

Jeg synes, at vi ved at bruge begrebet opnår en forvirring med hensyn til, hvem det er, der går ind og vurderer klager. Jeg forstod på fru Kirsten Brosbøl tidligere, at det ikke var så meget at vurdere klagerne, men at det drejede sig

om vejledning og systemhjælp, når den studerende var kørt fast i, hvor man klager og hvordan.

Derfor synes jeg, at det meget mere er en bi-sidder- eller vejlederfunktion, end det er en funktion som den, den eksisterende ombudsmand har. Man kan jo diskutere, om vi kan bruge det samme begreb på nogle ting, der betyder lidt forskelligt. Jeg synes, det vil være forvirrende. Jeg synes faktisk, at det ord, jeg fandt på i går, en systemguide, ikke er så dårligt endda.

Kl. 11:04

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 11:04

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg synes bare, at det er noget underligt noget at opfinde et nyt ord. En systemguide, hvad pokker er det for en? Altså, det er jo ikke noget, vi kender. Hvorfor ikke bruge et begreb, som vi kender, og som har en meget positiv klang i de flestes ører, nemlig en, der står på borgerens eller i det her tilfælde på den studerendes side i nogle af de her rigtig, rigtig svære sager?

Så sagde ordføreren også i sit indlæg, at det her ville kunne komme til at forhale processerne. Der er jeg bare nødt til at sige, at vi da aldrig kunne drømme om at ønske at oprette en institution, som skulle forhale processerne endnu mere. Det her er jo netop på baggrund af, at vi har set en række sager, som er blevet forhalet, som totalt har stået i stampe, og hvor den studerende ikke har haft nogen som helst mulighed for at rykke for at få sagsbehandlingen fremmet. Erasmus Mundus er jo et rigtig, rigtig godt eksempel, og jeg kan – også til DF's ordfører – sige, at det jo lige præcis beviser, at der er behov for en, der kan gå ind og sige: Nu skal vi altså have en afklaring; nu må man få truffet en afgørelse, så vi kan komme videre i den her sag. Er ordføreren ikke enig i det?

Kl. 11:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Hanne Agersnap (SF):

Jo, jeg er helt klart enig i, at vi ikke skal forhale sagerne, og jeg forstod også, at det ikke er Socialdemokratiets intention at forhale sagerne, men hvis en ombudsmand bliver som en klageinstans, vil det forhale sagerne. Derfor synes jeg, at det er forvirrende at bruge et klart positivt begreb. Hvis vi lægger noget andet i det end det, som Folketingets ombudsmand er, en klagein-

stans, så hjælper det jo ikke, at vi tager et begreb, der er positivt vurderet, men giver det et andet indhold.

Så jeg vil faktisk sige, at det er rigtig nok, at man ikke ved, hvad en systemguide er, men det er i virkeligheden lidt selvindlysende, altså en guide igennem systemet. Det kunne også være en klagesystemguide. Altså, jeg vil overhovedet ikke lægge mig fast på et udtryk, men jeg synes, det er forvirrende at bruge et godt og positivt begreb på en anden måde, end begrebet fungerer på i dag.

Kl. 11:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg tror næsten, jeg vil starte med at sige, i hvert fald til den sidste diskussion her, at vi fra konservativ side kan bakke fru Hanne Agersnap fra SF fuldstændig op, nemlig i, at vi synes, man skal passe på med, at der ikke går inflation i begrebet ombudsmand, og at det er utrolig vigtigt, at man ved, hvad en ombudsmand er, at en ombudsmand ikke er alle mulige forskellige ting.

En af de ting, som man jo også kan høre på den her debat at der er sådan lidt usikkerhed om ved det her forslag, er, hvorvidt den her såkaldte ombudsmand skulle være en vejleder eller en klageinstans. Der står sådan set begge dele i beslutningsforslaget.

Fra konservativ side er vi af den opfattelse, at det faktisk er udmærket, at man har det lidt opdelt klagesystem, forstået på den måde, at der er meget stor forskel på, om der klages over noget med fagligt indhold, om der f.eks. klages over merit, eller om der klages over noget på det retlige område. For det er jo ikke sådan, at man nødvendigvis kan sidde inde i f.eks. ministeriet eller i en ombudsmandsinstitution og have den dybe indsigt på det faglige område, lige så vel som det nok er nogle af dem, der har sådan det overordnede retlige ansvar og fornemmelse herfor, der er bedst egnede til at tage de vurderinger, lige så vel som vi synes, det er rigtig godt, at man har fået det nye meritankenævnet.

Jeg kan nu også forstå, at det her ikke skal erstatte nogen af dem, og så er det, jeg bliver lidt i tvivl, om det så bliver en ekstra oven på klageinstans eller det bare er en vejleder. For sagen er jo den, at man sagtens kan lave en vejleder på det enkelte universitet, hvis man altså bare ikke kal-

der det en ombudsmand, jo netop fordi det er ret fast beskrevet i lovgivningen, hvad en ombudsmand er, og det var derfor, jeg lige refererede til, at jeg er ganske enig med fru Hanne Agersnap i, at der altså er et problem i forhold til ordet.

Problemstillingen, sådan som vi ser den, som vi også har taget op i forbindelse med noget af det, som vi har drøftet – det er jo noget tid siden, det her forslag kom fra Århus, hvor der var en række studenterorganisationer osv., der også drøftede det her netop i Århus – og som ministeren også har nævnt her i dag, er, at det kan være, at vi har behov for at gøre det mere simpelt og ligetil. Jeg tror, at det, der er behov for, egentlig ikke nødvendigvis er, at faglige klager skal væk fra fagfolkene, og jeg tror heller ikke, at de studerende f.eks. reelt er interesserede i det.

Men det, der kan være behov for, er, at den enkelte studerende ved, at der er ét sted, man skal gå hen, og at man så kan få behandlet sin klage. Og det er jo f.eks. ved, at klagen så bliver sendt det rigtige sted hen efterfølgende. Det er lige præcis den drøftelse, som jeg synes det er så vigtigt at ministeren tager med universiteterne. Og hvorfor er det så vigtigt, at det bliver en drøftelse i første omgang med universiteterne og ikke bare et pålæg herindefra? Ja, det er det selvfølgelig, fordi vi også skal have respekt for, at der er meget stor forskel på de forskellige danske universiteter, og at det, der kan virke simpelt og ligetil det ene sted, ikke nødvendigvis er det andet sted.

Men det, der er væsentligt i den her forbindelse, og det, der jo er grunden til, at det var rigtig godt, at man tog diskussionen op i Århus, og at det derfor også er ganske udmærket, at vi har drøftelsen her i dag i Folketingssalen, ja, det er jo, hvis vi via dialogen forhåbentlig kan være med til at sikre de studerende, at det ikke virker svært gennemskueligt, hvor man skal sende en klage hen, og hvordan den klage i øvrigt skal udformes for at kunne blive behandlet korrekt.

Så er jeg til sidst også bare lige nødt til at sige til de der henvisninger til, at det så skal være en national ombudsmand, at de henvisninger, der er i selve forslaget, jo netop er til lokale ombudsmænd, hvilket jeg egentlig synes ganske godt illustrerer, at det er meget, meget svært at lave det her på et overordnet plan, fordi de forskellige universiteter er forskellige og det jo netop er noget, man har gjort lokalt på det enkelte universitet de steder, hvor man har gjort det.

Til hele ordvekslingen, diskussionen, før vil jeg sige, at det altså ikke er så enormt vigtigt for

mig, hvad de kalder det ude på universiteterne, ud over at jeg altså synes, at det er rigtig udmærket, at vi alle sammen præcis ved, hvad en ombudsmand er, og hvad ombudsmandens funktioner præcis er, så derfor synes jeg, at vi skal passe på med det ord.

Så vi kan ikke støtte forslaget, men vi er rigtig glade for, at ministeren er gået i dialog med universiteterne, og vi forventer også, at der kommer noget ud af den dialog, gensidigt, og hvis ikke der gør det, må vi jo tage skridt derfra. Men det er jeg nu også helt sikker på at der gør.

Kl. 11:11

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Kirsten Brosbøl for en kort bemærkning.

Kl. 11:11

Kirsten Brosbøl (S):

Først skal jeg lige i forbindelse med det der med inflation i ombudsmandsbegrebet bede ordføreren bekræfte, at regeringen har besluttet at oprette en patientombudsmand – med den betegnelse. Og vi har altså også en forbrugerombudsmand; der findes allerede i dag ombudsmænd på enkeltområder.

Kan ordføreren også bekræfte, at der er en lov på vej, som giver ombudsmandsbegrebet lidt mere fri, dog under – så vidt jeg har forstået – Folketingets Ombudsmands overvågning, sådan at man netop sikrer, at ombudsmandsbegrebet ikke bliver brugt om noget, der ikke er en ombudsmand. Det synes jeg jo er en udmærket idé, og det gør jo så også, at man måske, hvis ikke vi får det her forslag igennem Folketinget, kan lave ombudsmænd ude på universiteterne. Det synes jeg jo ville være fint hvis man kunne; jeg synes bare, det er meget bedre at have en uvildig national instans, som står uden for det enkelte universitets system og kan sikre uvildigheden og ligebehandling af alle studerende i hele landet. Så der foretrækker vi altså en national instans.

Synes ordføreren, at det kunne være en god idé, hvis man udbredte begrebet, efter at den lov er kommet, til universiteterne?

Kl. 11:12

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 11:12

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes, det er utrolig vigtigt, at vi fastholder, at det er meget klart defineret, hvad en ombudsmand er, og jeg synes, at det beslutningsforslag, der ligger her fra Socialdemokraterne med de beskrivelser, der er af, hvad man forestiller sig at

denne såkaldte ombudsmand skulle lave, i hvert fald i den her debat og også, da jeg selv læste forslaget, gav både mig og debatten her stor forvirring i forhold til: Er det så en klageinstans, eller er det en vejledningsinstans?

Det synes jeg understreger ganske udmærket, at det nok ikke er en ombudsmand, man har brug for, men at vi netop skal fastholde det system, hvor der jo netop på f.eks. merit og alle de retlige anliggender er et udefrakommende system, der ligger over det enkelte universitet og altså er uvildigt i forhold til det enkelte universitet. Det, der er vigtigt, er, at klageadgangen er let og let gennemskuelig for de studerende, mere end at det bare er at bygge en funktion ovenpå.

Kl. 11:13

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 11:13

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg er selvfølgelig glad for, at ordføreren anerkender, at der er nogle problemer, og også i sin ordførertale gav udtryk for, at hun var glad for, at vi har rejst den her debat, for det viser jo sådan set, at der er behov for at få kigget på retssikkerheden for de studerende. Ordføreren siger så også, at hun vil følge op på det, hvis ikke der kommer noget ud af den dialog, man har med universiteterne.

Der skal jeg bare høre ordføreren: Hvad er det præcis, Det Konservative Folkeparti ønsker skal ske af forenklinger på det her område? Hvordan er det, Det Konservative Folkeparti forestiller sig, at man kan forbedre de studerendes retssikkerhed og sikre en mere smidig proces ude på universiteterne, hvis ikke det er ved at oprette en ombudsmand?

Kl. 11:14

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 11:14

Charlotte Dyremose (KF):

Det synes jeg sådan set jeg sagde i min ordførertale, men jeg siger det gerne en gang til: Det er ved, at det bliver nemmere gennemskueligt for den studerende. Eventuelt kunne det være ved, at det klart og tydeligt på det enkelte universitet fremgår, hvor man skal gå hen, når man vil klage, enten fordi det sted så fordeler klagerne og sender dem dertil, hvor de skal hen, eller fordi det sted kan vejlede den studerende helt nøjagtigt til, hvor den studerende selv skal gå hen, altså noget, der minder om én indgang til det at klage til de forskellige instanser, og dermed altså

en vejledning i, hvordan man sørger for, at den studerende er sikker på: Hvor skal jeg klage henne? Og hvordan skal jeg klage?

For det er jo det, der har været de studerendes problem: at det har virket uigennemskueligt. Det er jo lige præcis det problem, vi ønsker at løse, og det er derfor, vi tror på, at den rigtige vej netop er dialog.

Kl. 11:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Yildiz Akdogan.

Kl. 11:15

Yildiz Akdogan (S):

Jeg blev faktisk lidt forvirret over ordførerens svar, for det, ordføreren står og siger, er jo egentlig det, vi foreslår. Det er netop en ombudsmand, som kan gøre det lettere og nemmere for de studerende at komme igennem systemet og ikke mindst skabe den neutralitet, der egentlig også kræves i forhold til retsstillingen. Så jeg kan egentlig ikke rigtig forstå, at ordføreren forklarer det på den måde og samtidig afviser vores forslag.

Kan ordføreren prøve at forklare det lidt mere detaljeret og måske også lidt mere kortfattet, for det kan godt være, at det er mig, der har misforstået det, men det giver bare ikke rigtig nogen mening?

Kl. 11:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren – inden for 1 minut.

Kl. 11:15

Charlotte Dyremose (KF):

Meget gerne. For det første fremgår det af beslutningsforslaget, at der er tale om både vejledning, rådgivning og klagemulighed. Det mener jeg ikke at der skal være. Jeg mener, at det er et spørgsmål om den rette vejledning eller den rette dirigeren hen i den rigtige retning, noget, som f.eks. studievejledningen på det enkelte universitet ville kunne stå for. Så det er simpelt hen et spørgsmål om, at jeg for det første ikke ønsker at bygge endnu en instans oven på og dermed øge bureaukratiet, som den tidligere ordfører også har været inde på, og at jeg for det andet mener, at vi skal fastholde, at en ombudsmand er en ombudsmand og ikke en vejleder.

Kl. 11:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Yildiz Akdogan.

Kl. 11:16

Yildiz Akdogan (S):

Nu ved jeg ikke, hvad ordføreren mener med, at en ombudsmand er en ombudsmand. Jeg kan af-

sløre, at vi i Socialdemokratiet også ønsker en ligestillingsombudsmand, for det er også en kæmpe stor mangel, at vi ikke har det, og det er i øvrigt noget, vi er pålagt ifølge EU-direktivet, men det er en helt anden sag.

Men hvad vil ordføreren gøre konkret? Hvad er Det Konservative Folkepartis forslag til, at det netop bliver nemmere og mere smidigt og gennemsigtigt, hvis det ikke bliver en ombudsmand? Det kommer heller ikke rigtig tydeligt frem. Men igen kan det være, at det er mig, der ikke forstår det.

Kl. 11:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 11:17

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg prøver ganske kort: En ombudsmand er defineret i lovgivningen, så hvad det er, kan vi læse der.

Det, vi foreslår, er helt konkret, at man på det enkelte universitet sørger for, at den enkelte studerende ved, hvor den enkelte studerende helt nøjagtig skal gå hen, så der kun er ét sted, man behøver at gå hen for at blive ledt i den rigtige retning, når man har en klage, uanset hvilket af de eksisterende klageorganer man skal klage til.

Kl. 11:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Bente Dahl som ordfører.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Bente Dahl (RV):

Da De Radikales ordfører ikke kan være til stede, er det mig, der skal fremføre Det Radikale Venstres synspunkter om forslaget om en ombudsmand for studerende.

Det Radikale Venstre vil gerne understrege, at vi finder det uheldigt at udbrede betegnelsen ombudsmand til en lang række områder. På den måde kan der nemt gå inflation i begrebet, og det kan den egentlige ombudsmandsfunktion ikke være tjent med. Det kan ikke afvises, at der kan være to ombudsmandsinstitutioner, der på eget initiativ vil tage en studerendes konkrete klage op, og hvem har så mest ret i sin stillingtagen? Er det studenterombudsmanden eller Ombudsmanden? Men det betyder ikke, at vi ikke har forståelse for Socialdemokraternes forslag.

Det Radikale Venstre bidrager gerne med at se på reglerne for klager over forskellige forhold, som studerende kan komme i uoverensstemmelse med på deres studier og på deres universitet. Vi vil gerne se på forenklinger af

klageveje og klageadgange og sætte fokus på de studerendes retssikkerhed. Vi vil gerne se på behovet for en studenterrådsgiver, der kan lodse den studerende igennem klagesystemerne, og som kan bidrage med forslag til forenklinger af de gældende systemer. Vi ser også gerne, at studenterrådsgiveren for det enkelte universitet og uddannelsessted udgiver en samling af klager i en årsrapport.

Det Radikale Venstre vil foretrække, at der er en studenterrådsgiver på hvert universitet og større uddannelsessted, for vi finder ikke, at klageadgang skal bruges til »eventuelt harmonisering af procedurer og regler vedrørende studier, studieforvaltning og studieinformation« – for at bringe et citat fra forslaget, der peger på en central harmonisering og ensretning af forhold, som det bør være op til de enkelte universiteter at administrere under respekt for de studerendes retssikkerhed.

Vi vil ikke gå hele vejen i dette forslag, men tage de centrale behov op for at finde løsninger på dem.

Kl. 11:19

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Johanne Schmidt-Nielsen som ordfører.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Ministeren sagde i sin indledende tale, at retssikkerheden for de studerende ligger regeringen på sinde. Det er muligt, at det ligger regeringen på sinde. Det synes jeg ikke rigtig at vi oplever for tiden og da slet ikke fra videnskabsministerens side i forhold til de studerende.

Jeg vil sige, at forløbet omkring Erasmus Mundus, der er blevet diskuteret en del i salen i dag, i den grad viser, at vi har en videnskabsminister, som er fuldstændig ligeglad med de studerendes retssikkerhed. Hvis ministeren rent faktisk interesserede sig for de studerendes retssikkerhed, havde han vel taget sig af de studerende, som allerede i 2005 klagede, frem for at se igennem fingrene med, at der er blevet opkrævet ulovlig brugerbetaling af studerende i Danmark.

Derudover siger ministeren, at der ikke foregår en central styring af universiteterne. Hvad er så afskaffelsen af gruppeeksamen? Hvis ikke ideen om, at vi her på Christiansborg skal sidde og mene, hvordan man bedst går til eksamen rundt omkring på vores uddannelsesinstitutioner.

ner, skulle være central styring, så ved jeg ikke, hvad central styring er.

Til det konkrete forslag: I Enhedslisten er vi positive over for forslaget om en ombudsmand for de studerende. Det vil betyde et fremskridt for de studerendes retssikkerhed set i forhold til i dag. Vi tror selvfølgelig ikke på, at det her forslag vil løse alle problemer for de studerende, men vi står i en situation, hvor det er meget, meget afgørende, at vi får en langt bedre adgang til klagemuligheder, end vi har i dag.

Det handler ikke bare om at kunne klage, hvis man har fået dårlige karakterer. I de seneste år har der været en meget lang række sager, hvor man som studerende faktisk har været nødt til at klage, for at de helt grundlæggende rettigheder blev overholdt.

Det gælder især sagen om Erasmus Mundus-uddannelser, hvor vi ser, at de studerende er blevet fanget i sådan et retsligt tomrum mellem ministeriet og universiteterne. Vi har også oplevet, hvordan det er blevet meget svært at få lov til at starte på et universitet, efter at man har gennemført en professionsbachelor, uden at blive opkrævet rigtig, rigtig mange penge for at tage en masse suppleringskurser.

Det vil sige, at der er sket en masse ting i vores uddannelsessystem, der gør, at der er opstået de her retslige tomrum, der ikke mindst gør en uafhængig instans til en rigtig, rigtig god idé. I Erasmus Mundus har vi f.eks. oplevet det her med, at der er en gråzone mellem at være indskrevet på et dansk universitet og et udenlandsk universitet. Og hvis man fortsætter på et kandidatstudium på et andet universitet eller kommer fra en professionsbachelor, så havner man også i en gråzone, hvor man risikerer at skulle betale mange penge for sin uddannelse.

Vi mener kort sagt, at der er behov for at styrke de studerendes retssikkerhed, og det kan det her forslag være med til, for faktum er, at uanset om Socialdemokraternes forslag er den eneste løsning eller ej – det er det sikkert ikke; man kunne sikkert også gøre mange andre ting – så peger de med det her forslag på et meget centralt problem, nemlig at de studerende ikke har en ordentlig retssikkerhed i dag, og at vi altså har en regering, som ikke er interesseret i at sikre de studerendes retssikkerhed. Og helt centralt i forslaget fra Socialdemokraterne er det forhold, at de vil have en uafhængig instans, som ikke er knyttet til det enkelte universitet.

Så uanset hvad vi kalder det, så synes jeg, at det her forslag er et skridt i den rigtige retning,

og derfor kan vi i Enhedslisten selvfølgelig støtte det.

Kl. 11:23

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Kirsten Brosbøl.

Kl. 11:24

(Ordfører for forslagsstillerne)

Kirsten Brosbøl (S):

Jeg vil gerne sige tak for debatten, jeg kan jo ikke sige tak for den brede opbakning til forslaget, desværre.

Jeg havde sådan set håbet på, at vi i dag kunne bruge den, synes jeg, tilsyneladende brede enighed, der er om, at de studerendes retssikkerhed i dag ikke er god nok, til at finde fælles fodslag for, hvordan vi så kan forbedre de studerendes retssikkerhed. For sådan som jeg hører i hvert fald de fleste af ordførerne i dag, anerkender man, at der er et problem i forhold til de studerendes retssikkerhed på uddannelsesinstitutionerne i dag. Man anerkender, at klagesystemet er uigennemskueligt – jeg tror, der var flere, der brugte det ord – og at det er svært at finde rundt i, hvor man klager, og hvordan man griber det an, og vel også, at det kan være ganske vanskeligt for en studerende at skulle klage over en underviser eller dennes kollega, fordi de selv skal behandle klagen, og at hele det her system trænger til et grundigt eftersyn.

Hos Socialdemokraterne er vi jo kommet til den konklusion, at vi synes, det trænger til mere end det. Vi synes, vi trænger til en uafhængig, uvildig instans, som forslaget også lægger op til, og som altså kan bistå de studerende i klagesager og i øvrigt også – som det også fremgår af forslaget, og som mange har været inde på – skal kunne tage sager op på eget initiativ, hvis man kan se, at der er uhensigtsmæssigheder i de studerendes rettigheder på universiteterne. Der er en række eksempler på, at man kunne forestille sig en masse områder, som i dag ikke bliver varetaget, men som ville komme frem i lyset.

Vores formål med det her forslag er kort og godt at sikre og forbedre de studerendes retssikkerhed og skabe et udgangspunkt for at kunne få smidiggjort sagsgangen og dermed også uddannelserne. I sidste ende er det overordnede formål, kan man jo sige, at forbedre uddannelserne for de studerende og forhindre unødige forsinkelser som følge af klagesager, der trækker i langdrag – som vi jo altså har set eksempler på – og på den måde bidrage til et bedre uddannelsessystem. Der er desværre i dag al for mange

eksempler på, at klagevejene er meget besværlige, at de studerende kommer i klemme i systemet, og at mange simpelt hen føler sig magtesløse over for det system, vi har i dag.

Nu har flere nævnt eksemplet med Erasmus Mundus, og jeg vil da bare lige nævne det igen, for Dansk Folkeparti fik det til at lyde, som om det pludselig skulle være Socialdemokraternes skyld, at der er gået hårdknude i den sag. Jeg kan sige til Dansk Folkepartis ordfører, at vi igennem rigtig, rigtig lang tid har presset på for at finde en løsning på den sag og for at få ryddet op på det her område, sådan at de studerendes retssikkerhed netop kan ske fyldest. Det har netop været en situation, hvor de studerende har befundet sig i et – med ministerens egne ord – retstomrum, hvor der simpelt hen ikke har været nogen til at varetage deres rettigheder, og det er jo simpelt hen en situation, som vi på ingen måde kan leve med.

Men nu et par kommentarer til nogle af de argumenter, der har været fremme i debatten i dag: Flere har været inde på, at det er nok, hvis man bare sådan kigger det nuværende system efter i sømmene, og at man får sådan en indgang eller en webside eller et eller andet sted, hvor de studerende kan gå ind og finde noget vejledning. Det synes vi fra Socialdemokraternes side ikke er godt nok. Vi synes, der er brug for en uafhængig, uvildig instans, som er uden for systemet, som kan kigge på det med nogle andre briller, og som netop kan sikre de studerende en uvildig rådgivning og vejledning om systemet.

Flere har sagt, at det her er godt nok, som det er i dag, og jeg synes det er rigtig ærgerligt, hvis man har det syn på det. Jeg er meget spændt på, hvad ministerens hensigt sådan er med dialogen med universiteterne. Altså, det er jo noget, vi hører tit fra ministeren, at han så vil tage det op med universiteterne, og at han så vil tage en samtale med nogen, men jeg kunne godt tænke mig, at der var lidt mere handling hos ministeren med henblik på også at leve op til de fine ord om retssikkerheden for de studerende. For jeg synes simpelt hen ikke, at det, som ministeren er kommet med her i dag, lyder så konkret.

Kl. 11:28

Så er der hele den her diskussion om inflation i ombudsmandsbegrebet. Der må jeg bare sige, som jeg også sagde til SF's ordfører, at den diskussion synes jeg efterhånden er lidt søgt, for nu har vi jo flere ombudsmænd. Senest har regeringen selv besluttet – i øvrigt sammen med Dansk Folkeparti – at man vil have den her patientom-

budsmand. Jeg kan forstå, at der, som jeg også sagde til den konservative ordfører, er et lovforslag på vej om, at man skal give ombudsmandsbegrebet mere frit, og at der dermed bliver bedre mulighed for at bruge det i andre sammenhænge. Det synes jeg er en god ting, for jeg synes, vi i Danmark skal være stolte af ombudsmandsbegrebet. Jeg synes, vi skal benytte det der, hvor det selvfølgelig er relevant, og hvor det giver mening.

Når man sådan kigger rundt omkring i verden, kan man jo se, at mange lande har taget det her til sig og bruger det. Man har simpelt hen et internationalt kodeks for, hvad der ligger i ombudsmandsbegrebet, som jeg jo selvfølgelig mener at man skal rette sig efter, sådan at man er helt sikker på, hvad det vil sige, når man bruger ombudsmandsbegrebet. Den diskussion synes jeg sådan set er lidt søgt, og jeg synes, det er ærgerligt, hvis man – som De Radikale – hænger stort set hele sin afvisning af forslaget op på det argument.

Så er der også flere, der har sagt: Vil det her ikke bare skabe mere bureaukrati, vil det ikke bare være sådan en ekstra klageinstans, som så trækker sagerne mere i langdrag? Der må jeg bare sige, at Socialdemokraterne selvfølgelig ikke kunne drømme om at skabe mere bureaukrati for bureaukratiets skyld; det her handler simpelt hen om de studerendes retssikkerhed. Og selvfølgelig skal det her være en instans, der har en merværdi i forhold til det system, vi kender i dag.

Flere har spurgt: Jamen hvad skal ombudsmanden så gøre? Det er jo beskrevet i forslaget, at vi forestiller os, at ombudsmanden både skal kunne agere rådgiver og vejleder for de studerende, skal kunne bistå dem i deres klagesager, men også skal kunne udtale sig. Og det er vigtigt, at det er en udtaleret og ikke en, hvad skal man sige, klageinstansafgørelse, der falder i en ombudsmandsinstitution. Men det er sådan set, som vi kender det, nemlig at der er en udtaleret, hvor ombudsmanden kan sige, at her er det ikke foregået efter bogen, sådan at man har mulighed for at rette op på det udeomkring på uddannelsesinstitutionerne.

Det er også vigtigt for mig at sige, at jeg er helt enig med den konservative ordfører i, at det selvfølgelig ikke skal være en instans, der skal kunne træffe faglige afgørelser. Det synes jeg er fuldstændig rigtigt set af den konservative ordfører: at der skal vi selvfølgelig ikke have nogen, der kan gå ind og sætte spørgsmålstegn ved de

faglige afgørelser, der bliver truffet på universiteterne. Men det skal være én, der kan gå ind og tage stilling til processen og se, om det er foregået efter bogen, sådan at universiteterne netop får sat fokus på de steder, hvor det ikke går efter bogen. Og der er det jo at f.eks. Århus Universitet har sagt, at det mener de ikke de altid selv kan, fordi det simpelt hen ikke er alle sager, der kommer frem i lyset. Der håber vi jo altså at det her forslag vil kunne bidrage til at få flere af de her ting frem i lyset.

Så er der flere, der har sagt, at man også bare kunne etablere dem lokalt, at man også bare kunne placere dem ude på universiteterne og kalde dem for noget andet. Det synes jeg sådan set er at negligere de intentioner, der ligger i vores forslag; det er at negligere, at der er en værdi i at have en selvstændig, uvildig instans, som netop er uafhængig af universiteterne og ministeriet. Så det ville jeg selvfølgelig ikke synes var det mest hensigtsmæssige, hvis det er der, vi lander, men jeg ville synes, at det var bedre end ingenting, hvis man ville åbne op for, at universiteterne selv kan oprette en studenterombudsmand lokalt. Men som sagt er det bestemt ikke det, vi foretrækker.

Jeg synes, at der er et eller andet udgangspunkt for, at vi kan arbejde videre med det her i udvalgsarbejdet, på baggrund af at flere netop tilkendegivet, at de er indstillet på at se på klagesystemet, og at de er indstillet på at se på, om der er nogle ting, man kan gøre i det nuværende system for at forbedre rådgivningen og vejledningen af de studerende. Men set fra Socialdemokraternes synspunkt er vi ikke i tvivl om, at en studenterombudsmand altså ville kunne bidrage langt bedre til at – hvad skal man sige – sikre de studerende en lige retstilling, sikre at man hele tiden varetager de studerende retssikkerhed, sådan som det jo er vores alle sammens hensigt, kan jeg forstå.

Så jeg håber, at flere partier end dem, der har tilkendegivet det, vil være med til i udvalgsarbejdet at komme lidt nærmere, hvad det er, vi trods alt kan blive enige om vi gerne vil have forbedret i det nuværende system. Så må vi jo se, hvor langt vi kan komme i forhold til det formål, som Socialdemokraterne har haft med at stille det her forslag. Jeg er i hvert fald rigtig glad for, at vi har rejst den her debat. Jeg kan høre, at flere også synes, det er en god idé, at vi får taget debatten om de studerendes retssikkerhed, og at vi får sat fokus på, at der er behov for at gøre noget. Så selv om der ikke er den brede op-

bakning til forslaget, som man kunne ønske sig, så fortryder jeg i hvert fald ikke, at vi fra Socialdemokraternes side har sat det her på dagsordenen – det er der helt sikkert et behov for.

Kl. 11:33

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Videnskab og Teknologi. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 127:

Forslag til lov om ændring af ophavsretsloven. (Gennemførelse af servicedirektivet m.v.)

Af kulturministeren (Carina Christensen).
(Fremsættelse 04.02.2009).

Kl. 11:34

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Forhandlingen er åbnet. Hr. Troels Christensen.

Kl. 11:34

(Ordfører)

Troels Christensen (V):

Første del af det her lovforslag handler jo overordnet set om, at vi skal sikre en fornuftig indarbejdelse af Europa-Parlamentets og Rådets servicedirektiv i den danske lovgivning.

Hvad er så dette servicedirektiv? Formålet med direktivet er jo, at vi skal sikre et mere vel fungerende indre marked for tjenesteydelser. Markedet for tjenesteydelser er den største sektor i europæisk økonomi, og med servicedirektivet sikres den frie bevægelighed, og det bliver lettere at levere tjenesteydelser på tværs af grænser.

Derudover er direktivet med til at reducere forhindringer og hindringer for, at tjenesteydere kan levere service i andre lande end dem, de er etableret i. Det er jo netop det, det her handler om. For at gennemføre det så korrekt og så gnidningsfrit som muligt er Venstre enig med kulturministeren i, at det er nødvendigt, at der bliver